

בלבי

משכן אבנה

שְׁוִיָּתִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד

שיעורים בקול הלשון ♦ בלבביפדיה עבודת ה' ♦ בתולה-ר"ה" #41995812 ♦ בלבביפדיה מחשבה "דבש-ר"ה" #42025724

וילך

בפרשתן (דברים לא, יט) נאמר "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפהם וגו'". הקב"ה מצווה את משה ויהושע להעביר את השירה לבני ישראל; במחשבה ("למדה"), בדיבור ("שימה בפהם"), ובמעשה ("כיתבו"), כדי שתהיה לעד בבני ישראל. מהו השוני של השירה משאר דברי התורה, שדייקא אותה מיעד השי"ת לעדות על הברית בינו לבין עמ"י?

ביאור מורינו הרב שליט"א

הטעם שנקראת שירה - כתב הרמב"ן (דברים לא, יט), וז"ל, ויקרא - שירה, כי ישראל יאמר לה תמיד בשיר ובזמרה. וכן נכתבה השירה, כי השירים יכתבו דבר הפסק במקומות הנעימה, עכ"ל.

ומעלת שירה זו, אמרו בספרי (האזינו ג) גדולה שירה זו שיש בה עכשיו, ויש בה לשעבר, ויש בה לעתיד לבוא. ויש בה בעוה"ז, ויש בה לעוה"ב. וכתב הרמב"ן (שם, לב, ז), וז"ל, ולזה רמז הכתוב שאמר (פס' מב) "ויבוא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באוזני העם", הזכיר "כל", להגיד שהיא כוללת כל העתידות לנו, עכ"ל.

וכיוון שכוללת הכל, לכן גם יש ללמדה בכל לבושי הנפש; מחשבה, דיבור, ומעשה.

ובדקות כוללת את הטוב ואת הרע, וכמ"ש (פס' כא) "וענתה השירה הזאת לעד כי לא תשכח מפי זרעו" - ופרש"י וז"ל, שהתירתי בו בתוכה על כל המוצאות אותו, עכ"ל. והיינו הן טוב, והן רע. וזהו עומק השירה הזאת, שכוללת לא רק שבח והודאה, אלא אף יסורים, שכללותה יחד נאמר באופן של שירה. וכמ"ש הרמב"ן הנ"ל, ונתקיים בה מעין זמן לעת"ל, שמברכים על הרעה כשם שמברכים על הטובה, באופן של שירה ושמחה, ודו"ק.

וזהו העומק שנאמר בשירה זו, "כי לא תשכח מפי זרעו", והיינו שדבר שאינו נשכח מחמת שהוא כולל הכל. א"כ הוא חלק אף מן ההווה, ובהווה כהווה לא שייך בו שכחה. ומכאן נזכרת כל השירה. ובעומק הנעלם, שורש שירה זו בהווה המוחלט.

ושורש כתיבת שירה זו עיין ר' יהודה בן בלעם (על אתר שבת), וז"ל, שירה זו אחת משמונה עשר הדברים שנזכרה בהם הכתיבה, הראשון בהם, עשרת הדברים וכו', עכ"ל. והרי ששורש שירה זו כתובה בעשרת הדברות, באנכי הויה, הווה תמיד. ובהתפשטותה כוללת שירה את העבר, את ההווה, ואת העתיד.

ובשירה זו נעשה חיבור תורה שבכתב "כתבו לכם" עם תורה שבע"פ "שימה בפהם", תורה אחת תהיה לכם, סוד אור הגאולה. וזהו בחינת חיבור אור החמה עם אור הלבנה, פני משה כפני חמה, ופני יהושע כפני לבנה. וכאן כתיב "כתבו לכם", משה ויהושע יחדיו, כמ"ש ברמב"ן (על אתר), וז"ל, ע"ד הפשט, למשה ויהושע שניהם וציווה שיכתבוה, כי רצה לעשות נביאים בחיי משה. והנה משה כתבה (תורה שבכתב), ויהושע עומד עימו וקורא (תושב"ע) ורואה (מחשבה) עכ"ל. ובדקות צירוף הכתיבה, כמ"ש בצרור המור (שם, יד), וז"ל, ואולי אע"פ שיהושע היה כותב, יהושע היה מסייע בתיקון הקלפים, או שהיה מסייע להגיה, כאילו שניהם כותבים, עכ"ל.

עולה מן הדברים שתמצית מהות שירה זו, כללות הכל.

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה וילך עמוד א'

ליקוטים וילך עמוד ב'

שולחן ערוך סימן טז סעיף א' עמוד ו'

השיעור סוכות
יום חמישי

ליל יח' תשרי תשפ"ו

רח' מעבר המיתלה 2

(כניסה א' קומה 6)

ירושלים

בלבביפדיה מחשבה

שיעור הבאה יתקיים

יום רביעי כג' תשרי

רח' קדמון 4 חולון 20:30

בלבביפדיה עבודת ה'

שיעור הבאה יתקיים

יום חמישי א' חשוון

רח' הרב בלוי 33 ים-20:30

צורת אדם

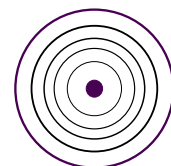
בנושא בת עין

יום שלישי ג' חשוון

תשפ"ו

רח' הרב בלוי 33

ירושלים 20:30

קו ישיר לשמיעת

שיעורי מורנו הרב שליט"א

ב'קול הלשון'

ישראל 073.295.1245

USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות

מערכת 'בלבי משכן אבנה'

טלפון 052.763.8588

פקס 03.548.0529

bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון

ברוא"ל

bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון

בפקס 03.548.0529

כל החומר

[זולת מדור הליקוטים]

שמופיע בגיליונות

מדידי שבוע

יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב

ספרי אברמוביץ

משלוח ברחבי העולם

03.578.2270

books2270@gmail.com

USA 718-871-8652

וְאֲנֹכִי הִסְתֵּר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא (דברים לא, יח)

אמיתת הימצאו. אלא שיש לנו רבי רבבות עד אין מספר, של מסכים: כל הנבראים כולם, כל הדומם צומח חי מדבר אדם, כולם- הם מסכים לאמיתת הימצאו.

כאשר אנחנו מבררים- שהקב"ה נמצא בכל מקום, ואפשר לגלות אותו, לא רק במעלה אלא גם במטה, לא רק בַּזְפוֹת ובבהירות אלא גם בדור שכולו חייב, הרי- שמצד פנימיות האמונה, שהקב"ה נמצא בכל מקום בשוה, הרי שאין חילוק בין מסך למסך.

עד כמה שהמסכים- הם העלם לאמיתת הימצאו, וכל מסך ומסך יוצר סוג מסוים של העלם, הרי שיש חילוק בין מסך למסך. אבל עד כמה שיש לנו אמונה- ששום מסך לא חוצץ להתגלות ממנו יתברך, הרי שיש אחדות של כל המסכים, זה סוד 'שמו אחד', שהוא תכלית גילוי הגאולה. (בלבבי ח"ה)

הגאולה באה לגלות שמעולם לא היתה גלות!! שהגלות היתה רק בבחינת "היינו כחולמים" - היה זה חלום, לא מציאות. ההסתכלות שנמצאים אנו בגלות פשוט איננה נכונה ואמיתית. "גלות" פירושו שחושבים שהקב"ה לא נמצא. מה הכוונה "שכינתא בגלותא"? עצם המחשבה שאנו חושבים שהקב"ה לא נמצא אתנו - זה גופא מצב שהשכינה נמצאת כביכול בגלות.

אם אדם יאמין באמונה שלימה שהקב"ה נמצא היום כמו שהוא נמצא בזמן הבית, והוא נמצא בכל מקום בשווה - הרי שכלפיו לא תהיה שום גלות. זה גופא סוד הגאולה: לא לקרב את האדם לבורא, אלא לגלות שאין גלות!!

הגלות היא "ואנכי הסתר אסתיר פני מהם". המחשבה שיש מציאות של נפרד - זה גופא הגלות, כמו שאומר הבעש"ט. כאשר ישנה אמונה ברורה שאין הבדל של זמן, של מקום, ש"לית אתר פנוי מיניה", והוא מאמין באמונה שלימה שהקב"ה נמצא אצלו - אז הוא באמת קרוב אליו, וזו גופא הגאולה. (בלבבי ח"ט)

כפל כאן הכתוב את לשון ההסתרה. ואמר הבעש"ט הק', שבשעה שישנו רק הסתר אחד, כלומר, אם אדם יודע שהוא מחובר לבורא, רק שאינו מרגיש כן - זה כבר אינו הסתר גמור. "הסתר אסתיר" הכוונה שאינו יודע זאת כלל, וממילא לא מגיע לזה. (בלבבי ח"ט)

אדם חושב שהיציאה מהגשמיות והכניסה לעולם רוחני זוהי תכלית הכל, אבל עליו לדעת שישנה רוחניות שכולה חושך! החושך שהיה במצרים במכת חושך, היה חושך רוחני. אבל "לכל בני ישראל היה אור במושבותם" (שמות י, כג). הרי לנו שיתכן מצב שבו שני אנשים יושבים באותו מקום, אצל האחד זהו מצב של אור, ואצל השני זהו חושך. אבל לא חושך במובן הגשמי, אלא חושך רוחני.

מי שנמצא עם הקב"ה, הוא בבחינה של "כי אשב בחושך ה' אור לִי" (מיכה ז, ח), כי נקודת האלוקות היא האור הגדול והיחיד. אבל מי שמחפש רק את הרוחניות לטובת עצמו, זהו חושך עצמי של "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" (דברים לא, יח). חושך של גשמיות הוא רק בחינה של "הסתר" אחד, אבל חושך של רוחניות הוא "הסתר אסתיר" - הסתר כפול, הסתר לפני הסתר, כי נדמה לו לאדם שהוא נמצא בעולם של אמת, ובעצם הוא רחוק מאוד מהקב"ה!

אם אדם ניגש ללמוד ושאיפתו היא שהוא ישכיל, שהוא יבין, הריהו חוסם את עצמו מיניה וביה מהשגה אמיתית של תורה. (בלבבי ח"ד)

מדברי הבעל-שם, 'ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא' (וילך לא, יח), שיש כאן הסתר כפול, ההסתר הראשון- מה שיש מחיצה בנבראים שמעלימים את אמיתת הימצאו, וההסתר השני- שהאדם לא מבין, שכל המציאות היא העלם לבורא, אלא הוא סובר שהיא אמיתת המציאות.

גדר מציאות הנבראים, ענינו- מסכים המעלימים את

הרי שהשם אסתר סובל בהכרח שתי משמעויות: מחד - משמעות של "אנכי הסתר אסתיר פני" שזה היה המצב לכאורה כאשר גזירת המן היתה בתוקפה, אבל מאידך אסתר נקראת גם "סוף כל הנסים" כמו שאומרת הגמ' (יומא כט ע"א). גם לאחר שתלו את המן ואת בניו על העץ, שמו את מרדכי על בית המן ומינוהו להיות משנה למלך אחשורוש - השם אסתר נשאר אסתר, וא"כ הגילוי הוא בתפיסת הסתר פנים!

הגילוי שהיה בתחילת הנסים הוא גילוי של הארת פנים. זה היה המהלך של יציאת מצרים שתכליתה היתה "תעבדון את האלקים על ההר הזה", ושם נתגלה המהלך של "פנים בפנים דיבר ה' עמכם". זהו הגילוי מצד ההארת פנים, וכל מועד ומועד הוא סוג נוסף של הארת פנים, ובחיי האדם ישנם עוד ועוד חלקים של הארת פנים.

משא"כ "סוף כל הנסים" שהוא בבחינת אסתר אין זה בגדר של הארת פנים, אלא זהו גילוי אחר מהבורא יתברך שמו.

"כל המועדים עתידין להיבטל וימי הפורים אינן בטלים לעולם" (ילקוט"ש משלי רמז תתקמ"ד), מחמת שהגילוי של הלעתיד לבוא הוא גילוי של דבקות בבורא לא מצד ההארת פנים, אלא גילוי מתוך ההסתר, ונתבונן מהו אותו גילוי.

נאמר בפסוק: "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות" (תהלים צב, ג). "בוקר" הוא זמן של אור, זמן של הארת פנים מהבורא יתברך. איך נגלית ההארת פנים? כאשר הקב"ה מטיב לאדם בפועל, הרי שמכח ההטבה האדם מכיר: הבורא יתברך שמו אוהב אותי. לכן הוא מיטיב עמי.

אם כן, ה"להגיד בבוקר חסדך", הוא גילוי של הארת פנים, וזהו אופן אחד איך נדבקים בבורא יתברך שמו, והיינו מצד תכלית הבריאה להיטיב לנבראיו, כמו שנתבאר בתחילה, שכאשר נגלית לאדם ההטבה שהקב"ה מיטיב איתו, הריהו דבק בטעם שורש היצירה, ועי"ז הוא מגלה את אהבתו לבורא יתברך שמו וכביכול מתאחד עמו.

האופן השני של הדבקות הוא: "ואמונתך בלילות". אפילו בזמן הלילה, זמן של חושך, "תשת חושך ויהי לילה זה העולם הזה" ששם כביכול ההארת פנים לא תמיד גלויה

לכאורה מצד ההסתר, מצד החסרונות - שם אין הארת פנים, ואם אין הארת פנים אין דבקות. הדבקות לכאורה היא לעולם מכח הארת פנים, אלא שיש הארת פנים שלימה ויש הארת פנים חלקית, אבל במקום ההסתר שבו אין הארת פנים - אין דבקות.

אבל בעומק צריך לדעת, שגם במקום ההסתר ישנה הבחנה של דבקות בבורא יתברך שמו, וכדי להבין עניינה של הבחנה זו, נבאר את עומק הדבקות של ההארת פנים, ואת עומק הדבקות מצד מקום ההסתר.

במשל בשר ודם, כאשר יש לאדם ידיד המאיר לו פנים, כאשר הוא מאמין שבאמת הארת הפנים היא הארה פנימית ולא מן השפה ולחוץ, הוא מרגיש את החיבה ואת האהבה, ועי"ז הוא מרגיש התקשרות איתו. נפשו קשורה בנפשו.

כאשר לדוגמא בחור לומד בישיבה, ורבו מאיר לו פנים - הארת פנים זו גורמת לו להרגיש קשור אליו, ואז כמים הפנים לפנים וחוזר חלילה. הרי שמכח ההארת פנים נגלה לו שצד אחד אוהב אותו וממילא ישנה התקשרות בין שני הצדדים.

כאשר האדם מרגיש שהקב"ה מאיר לו פנים ואוהב אותו, ממילא האהבה אצלו כלפי בוראו מתעוררת. אהבה בגימטרי' אחד, וזו גופא הדבקות.

משא"כ כאשר כביכול יש הסתר פנים, בבחינת "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" (דברים לא, יח), אדם לא מרגיש את חיבת הבורא אליו, וממילא קשה לו לעורר את החיבה שלו לבורא, וחסר לו בדבקות בבורא יתברך שמו.

אלא שישנה דבקות גם מצד החסרון, מצד ההסתר פנים. חז"ל אומרים: "אסתר מן התורה מניין? ואנכי הסתר אסתיר" (חולין קלט ע"ב). ובפשוטו היה אפשר לומר, שאם אסתר היא מלשון "אנכי הסתר אסתיר פני", הרי שאין גילוי. אבל המגילה נקראת מגילת אסתר לא רק על שם ההתחלה שהיה הסתר, אלא גם לאחר שנעשו נסים לכל הכנסת ישראל.

חינם. לא מחמת סיבה כלשהי, אלא מחמת אהבת חינם, אהבה נטולת כל סיבה, זהו חינם!

מצד ה"להגיד בבוקר חסדך", אדם כביכול מרגיש את אהבת הבורא אליו כי הוא נותן לו, מיטיב איתו, גומל עמו חסד, והוא מרגיש את האהבה מכח הנתינה. אבל כאשר האדם מעמיק בתוכו, האהבה שהקב"ה אוהב אותנו אינה מתגלה רק בנתינתו, זוהי אהבה שאינה תלויה כלל בנתינה!

"אתה בחרתנו מכל העמים". ולמה? "לא מרובכם חשק ה' בכם כי אתם המעט", מדוע אם כן חשק בנו ה'? מכח אהבת חינם! ואם זו אהבת חינם, היא איננה תלויה בנתינה.

ה"אתה בחרתנו מכל העמים" לא נאמר רק בזמן של הארת פנים, בזמן שישנה נתינה, אלא גם בזמן של ההסתרה פנים אנו ממשיכים ואומרים "אתה בחרתנו". כי באמת הנתינה רק מגלה שיש נשיאות חן, וממילא גם בשעה שהוא לא נותן האהבה קיימת כי זו אהבת חינם בעצם, אהבה שאינה תלויה בדבר, אינה תלויה בנתינה.

זהו עומק נוסף ב"אמונתך בלילות". "אמונתך בלילות" זו אמונה שאפילו שהקב"ה אינו נותן, אבל מכח כך שהוא נתן, מאמינים אנו שסיבת הנתינה היתה אהבת חינם, ואם זו אהבת חינם - זו אהבה שאינה בטלה. אהבה שיש לה סיבה - בטלה הסיבה בטלה האהבה, אבל כאשר האהבה אינה תלויה בדבר, הרי שאינה בטלה, וא"כ גם בלילות שלא ניכרת ההארת פנים, יש לנו אמונה שהקב"ה אוהב אותנו אהבת חינם. ע"ז מגיע האדם להתקשרות עם הבורא.

בעומק יותר מצינו בירושלמי מדרגה שלישית, והיא המשל הידוע על הפסוק "ואהבת לרעך כמוך", היאך יכול אדם לאהוב את חברו, הרי לכאורה ישנם כאלו המצרים לו ורודפים אותו, ואיך יאהב אותם?

אומר הירושלמי, כאדם שידו האחת הכתה את חברתה, הרי ודאי לא ישנא את היד האחת או יכה בה בחזרה, כי הוא מרגיש שהם אחד, וממילא לא שייך כאן כעס.

- גם שם עבודת האדם לגלות את הדבקות בבורא יתברך שמו.

כשם שעבודת האדם לגלות את הדבקות בבורא יתברך שמו בזמן ההארת פנים, בין אם זו הארת פנים שלימה ובין אם היא חלקית - כך גם בהסתרה פנים, בין אם זהו הסתר פנים שלם [אף שבודאי שלא שייך לגמרי הסתר פנים], ובין אם זה הסתר פנים חלקי - על האדם לגלות את ה"אמונתך בלילות".

נתבונן, אפוא, מהי צורת ההתקשרות לבורא יתברך שמו כשהיא לא מצד ההארת פנים אלא מצד ה"אמונתך בלילות". ישנן בזה כמה וכמה הבחנות.

ההבחנה הראשונה היא המשל הידוע על האב המכה את בנו, שזו תוכחה מגולה, אבל האהבה נסתרת.

כלומר, על אף שבחיצוניות נגלה לאדם הסתר פנים, המעשה נראה כתוכחה [הרי ה"ואנכי הסתר אסתיר פני" נאמר בפרשת התוכחה] - אבל בעומק מאמינים בני מאמינים אנחנו שישנה אהבה נסתרת, ולכן על אף שמצד החיצוניות זהו מצב של הסתר פנים, אבל מכח אמונתו יכול האדם לגלות את החסד גם בתוך ההסתרה פנים, שהרי הקב"ה הוא אבינו אב הרחמן, וכל פעולותיו הינן לטובתו.

אם כן, כשם שב"להגיד בבוקר חסדך", כשנגלה החסד, האדם דבק בבורא יתברך שמו - כך גם ב"אמונתך בלילות" בזמן של הסתר פנים, מכח האמונה שהכל הוא חסדו של הבורא הוא דבק בבורא.

לפי זה נבין, שההתדבקות בבורא, בין ב"להגיד בבוקר חסדך" ובין ב"אמונתך בלילות" היא שווה לגמרי כמעט, כי בין ב"בוקר" ובין ב"לילה" האדם דבק מכח ה"להגיד חסדך", אלא שיש חסד מגולה ויש חסד נעלם. כאשר החסד מגולה האדם רואה זאת, וכאשר החסד נעלם, האדם מעורר ע"י כח האמונה את החסד והוא דבק בו.

זהו אופן אחד של ההתדבקות ע"י "ואמונתך בלילות". אופן נוסף להתדבקות בבורא יתברך שמו ע"י ה"אמונתך בלילות", הוא המושג הנקרא "נשיאות חן". חן מלשון

זהו העומק של "ואמונתך בלילות". כל זמן שיש את ה"להגיד בבוקר חסדך", אדם יכול למצוא את האהבה מכח הנתינה ומכח האהבה הנגלית שהקב"ה נותן ואוהב את האדם. אבל כאשר מגיע מצב של "ואמונתך בלילות", זמן של הסתר פנים – כאן לכאורה שוב אין לאדם דבקות. אבל בעומק, דייקא אז נגלית לו דבקות עליונה יותר, דבקות שאינה תלויה בנתינה ולא בנשיאות חן, אלא זו דבקות בעצם שישאל וקודשא בריך הוא חד.

(ספר דרך השם עם ביאור בלבבי משכן אבנה)

נשיקה, שורש נשק, אותיות אחרי סתר. הענין. יש זיווג יסודות, ויש זיווג נשיקין. עומק החילוק בייניהם. כל מעשה הזיווג הוא בצינעא, בהסתר, אולם בתוך ההסתר, זיווג היסודות הוא בגילוי. אולם זיווג הנשיקין, שהוא התחברות ההבלים זב"ז כמ"ש האריז"ל, הוא בתוך הפה, בהסתר נוסף. נמצא, בזיווג יש בחינת סתר, זיווג יסודות, ובחינת סתר בתוך סתר, זיווג נשיקין.

והנה כתיב ואנכי "הסתר אסתיר פני ביום ההוא" וגו'. ומכאן למדו לאסתר מן התורה. וכשם שיש בחינת הסתר בתוך הסתר בכח השליה, כן יש כח חיובי של הסתר בתוך הסתר, והוא כח הנשיקין.

ולכך מכח פורים, שהוא בחינת "הסתר אסתיר פני" צומח הגאולה העתידה, ואז יתגלה בחינת "ישקני מנשיקות פיהו" וגו'. שזהו שיר השירים "שיר שמעל כל השירים", והוא בחינת שיר חדש שעתיד ליתגלות. ובחינת סתר בלבד, הוא בחינת שמע"צ, שמתחד עם כנס"י, אולם בתוך ההסתר יש גילוי. ולכך גם בשמע"צ זה זמן שמחה, וגם בפורים, אולם בפורים יתר משמע"צ כנ"ל. (קול דממה דקה)

והנה אהבת אדם את עצמו היא אהבה שבודאי איננה מחמת נתינה, אבל גם אי אפשר להגדיר שזו אהבה מחמת נשיאות חן, שזו אהבת חנינם. זהו הבעצם של האדם שהוא אוהב את עצמו.

אהבה בגימטרי' אחד. וכי יש דבר יותר אחד מהאדם עם עצמו?! אהבת אדם את עצמו אינה תלויה בדבר וגם לא שאינה תלויה בדבר. היא אהבה בעצם, אחד בעצם!

כל נשמות ישראל בשורשן הן בעצם אחד. לכן לא שייך שתהיה שנהא ביניהם, כי כשם שאדם לא יכול לחלק את מציאות עצמו לשתיים. הוא יכול לחתוך את הגוף שלו לשתיים, אבל את עצם האני הוא לא יכול לחתוך לשתיים – כך גם כנסת ישראל כולם הם אחד, וממילא אי אפשר להפרידם. וכאשר נגלה לאדם האור הפנימי של הכנסת ישראל שהם אחד, הרי בהכרח שתהיה לו אהבת ישראל.

בעומק, אהבת ישראל ואהבת התורה הם משלים לאהבת הבורא. הקב"ה יצר מציאות של אהבת ישראל, כדי שהיא תהיה משל לאהבת הבורא. כשם ששיר השירים הוא משל לאהבת הבורא, כך כל אהבת ישראל בעומק היא משל לאהבת הבורא.

וכשם שמבואר לנו בדברי הירושלמי באהבת ישראל, שהמדרגה הפנימית באהבת ישראל היא מחמת היותם אחד בעצם, וזה עומק אהבה – כך גם בנמשל, באהבת הבורא, כביכול קודשא בריך הוא וישראל חד, וממילא אהבת ישראל לבורא יתברך שמו וכביכול אהבת הבורא לישראל, אינה רק אהבה התלויה בדבר ואף לא אהבה שאינה תלויה בדבר, אלא אחד בעצם, ואחד בעצם אי אפשר להפריד!

לכן, "ישראל אף על פי שחטא - ישראל הוא" (סנהדרין מד ע"א) ו"לבלתי ידח ממנו נדח" (ש"ב יד, יד). מדוע? כי אי אפשר להפריד את ישראל מאביהם שבשמים. כפי שהאדם אינו יכול להיפרד מעצם מציאות עצמו כי זה דבר שאינו ניתן לחלוקה – כך כביכול ישראל וקודשא בריך הוא חד, וא"כ לא שייך להפריד בין ישראל לאביהם שבשמים.

שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה

סימן טז' - סעיף א': שיעור טלית שחייב בציצית, שיתכסה בה באורך וברוחב ראשו ורובו של קטן המתהלך לבדו בשוק ואינו צריך אחר לשומרו. הגה: ואז חייב בציצית דוקא כשהגדול לובשו פעמים עראי ויוצא בו לשוק.

בירור הלכה - סעיף א'

כתיב (דברים, כד, יג) גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה [ולמדו מאשר תכסה בה, לרבות טלית של סומא (מנחות, מא, ע"א). ועיין זבחים (יח, ע"ב) לרבות טלית בעלת ה' כנפות. ועיין ספרי (שלח, פיסקא קטו) ומנחות (מא, ע"א) למעט בגד למתים. ומדרש תנאים (דברים, שם)]. ונאמרו כאן ב' לשונות. א. כסותך. ב. אשר תכסה בה. ונבארם.

א. כסותך. ואמרו (מנחות, מ, ע"ב) טלית שהקטן מתכסה בה ראשו ורובו וכו', חייבת. וביאר בנמוקי יוסף (שם, יא ע"ב מדפי הרי"ף) וז"ל, טלית שהקטן וכו', המתבייש לצאת לחוץ בלא כסות, מתכסה בה ראשו ורובו, חייבת, "דכסותו" קרינו ביה, עכ"ל. וביאור דבריו שכסות של בית בלבד אינו נקרא כסות, כי הדרך להתכסות בבית אף בבגדים שאין להם שם כסות, ולכך בעי כסות שיוצא עמה לחוץ (ומקור הדברים ברמב"ם, הלכות ציצית, פ"ג, ה"א). אולם אם קטן זה אינו מתבייש לצאת לחוץ בלא כסות מפני קטנותו, אף אם יוצא עם בגד זה, אין בהכרח שחל בו שם כסות. אולם אם בוש לצאת ללא כסות ויוצא עם בגד זה, אזי נקרא כסות.

וכתב הכסף משנה (שם) בדעת הטור, וז"ל, ואפשר שהטור מפרש דה"ק רבינו (הרמב"ם), קטן המתהלך לבדו בשוק עם טליתו ואינו צריך אחר לשומרו שלא יאבד את הטלית, עכ"ל, עיי"ש. והיינו שאם דרכו לאבד הטלית, אזי אינו חשיב כסות, כי אינו כסות גמור לכסות גופו, כי עלול הוא לסור מגופו תדיר, ודו"ק.

ולפ"ז אין גדר לבישת קטן בכיסוי המכסה ראשו ורובו, אלא גדרו בשם כסות. ולכך לא הזכיר הרמב"ם ואחריו השו"ע לשון שיעור. אולם בטור כתב וז"ל, "שיעור" טלית להתחייב בציצית, כל שקטן בן תשע שנים וכו', עכ"ל. וס"ל שאם חסר ב"שיעור" חסר בשם כסותך, כמ"ש בלבוש על אתר, וז"ל, "שיעור" טלית שחייב וכו', ואם אין הקטן המתהלך בשוק וכו', פטור מן הציצית, שאין זה נקרא כסותו, והכתוב אומר על ארבע כנפות כסותך, כלומר שדרכך להתכסות בו, עכ"ל. והיינו כ"שיעור" שדרכך להתכסות בו.

ב. אשר תכסה בה. כתב רש"י (מנחות, מא, ע"א) וז"ל, והגדול יוצא בה ארעי - שאינו בוש לצאת בה לשוק, עכ"ל. ונראה שאם בוש לצאת בה לשוק אף שנקרא כסות, אולם חסר באשר תכסה בה, שאין דרכו להתכסות בה, ולפ"ז אינו חסרון בשיעור אלא בשורש חיוב בבגד שרגיל להתכסות בו (אולם עיין גר"ז ועוד, שמבואר בדבריהם שגדר גדול יוצא בה דרך ארעי הוא גדר של שיעור, ועיין כסף משנה שם, וגר"א ס"ק ב). ולפ"ז בגד בזוי שאין דרך אדם לילך בו בשוק, פטור, כי חסר באשר תכסה בה. ועיין רבינו יהונתן על הרי"ף, שכל שיוצא ארעי, נקרא אשר תכסה בו, אולם כשאינו יוצא בו ארעי, מפני טעם כל שהוא, אינו נקרא אשר תכסה בו.

הלכה פסוקה - סעיף א'

בגד שחייב בציצית לכו"ע, שיכסה ראשו ורובו של קטן באורך וברוחב, המתהלך לבדו בשוק ואינו צריך אחר לשומרו, את הקטן ואת בגדו שלא יאבד, ואינו בוש לצאת עמו לשוק.

פירוש על דרך הסוד - סעיף א'

אמרו (זוה"ק, ח"ג, רכו, ע"ב) דתכלת כנפי מלוא, דליהו דמי לרקיע דליהו מטטרו"ן, דיוקנא דליה תכלת שצליית. ובגין דא שיעור צליית חוקמיה רבנן, טלית שהקטן מתכסה בה ראשו ורובו, והא' איהו דאתמר ציה (ישעיה, יא, ו) ונער קטן נוהג צם. וכנודע מטטרו"ן, צחינת יצירה, ו"ק, זעיר, מלשון קטן. וכחצ צמנא שימורים (שער הציצית) וז"ל, סוד למה שיעור טלית צריך שיהא שהקטן מתכסה בו ראשו ורובו וכו'. הנה נודע דדרוש המקיפים, כי יש שני מיני מקיפים אל ז"א, האחד הוא מקיף החיזון והעליון מכולם שמעולם לא נכנס צפנים תוך הזעיר, אלא נשאר מחוץ מקיף לכל כללות ז"א, והוא צחינת היחידה, כנודע. וז"ס הטלית שאמרו עליו צמדדש שבו נחטף הקצ"ה בטלית לצנה (לבנה דייקא) כשאמר ויעבור. והשני הוא מקיף יותר קטן ממנו שאחר שנכנס המוחין הפנימיים למעלה צצחינת שערות הראש, והוא צחינת חיה וכו', ונמצא כי זה האור המקיף של השערות הוא מקיף פנימי שצרישא דז"א כלצד, ואלו הם צחינת הציציות של הטלית, כמ"ש לקמן. אמנם הטלית עצמו הוא אור מקיף עליו, והוא אור יותר חיזון, והוא יותר גדול ממנו, והוא מקיף לכל כללות ז"א כולו. והנה כיון שזה המקיף שהם הציציות, הוא מוצלע ונתון תוך המקיף הגדול שהוא הטלית, ועוד שאור הטלית הוא אור גדול מאד, אעפ"י שאינו מושג אלו שעי"כ אין קדושה בטלית, אצל עכ"ז צו צעמנו למעלה אורו גדול מאד, ולכך לצ' סיבות אלו אין הציציות ניכרים ונגלים אלא צסיום הטלית צד' כנפות, שהוא מן החזה ולמטה, כי משם ואילך אין צחינת טלית. וטעם אחר, כי כל אור מקיף הוא ממש ע"ד המוחין דפנימיים, וכמו שצפנימי אין האורות נגלים אלא מן החזה ולמטה ששם הוא סיום יסוד דאימא הפנימי המולצש תוך זעיר, ולכן עד שם אין כח באורות לצקוע וללאת לחוץ להאיר בשערות, ולכך גם הציצית אינם מתגלים עד למטה צמקום גילוי האורות. והנה אע"פ שהטלית הוא המקיף לכל התפשטות דזעיר, מ"מ עד החזה דז"א נקרא טלית, שעד שם אין אנו יכולים להשיג אורו ואינו רק היכר צעלמא, כי עד החזה דזעיר עדיין סוד הציצית אינו ניכרים ונגלים, אצל מן החזה ולמטה ששם מתחילין להתגלות סוד הציצית שזכר, אין לו להמקיף עוד שם טלית, אצל מ"מ המקיף יורד ומקיף לכל הזעיר, ולכן שיעור הטלית אין צריך רק שיגיע עד החזה לצד, וז"ס רז"ל עד שיתכסה הקטן ראשו ורובו, וכו', עכ"ל, עיי"ש עוד בהרחצה. ועיי"ש סוד שם טלית, כמה טעמים נפלאים.

ועיין עוד שער הכוונות (דרושי הציצית, דרוש א). ועולת תמיד (שער הציצית). ועמק המלך (שער טז, פרק כז). ועיין צגדי ישע (שער הכוונות, שם).

משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים
050.418.0306

שיעור שבועי חולון
בלבביפדיה
מחשבה
יום ד' 20:30

רח' הרב בלוי 33
לפרטים
052.763.8588
שיעור עץ חיים 21:05

שיעור שבועי ירושלים
בלבביפדיה
עבודת ה'
יום ה' 20:30 בדיוק

יש לשלוח בקשה
לכתובת:
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון השבועי
בדוא"ל
לפי סדר הפרשיות,

ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245
USA 605-313-6660

שיעורי מורינו
הרב שליט"א

03.578.2270
books2270@gmail.com

רכישת ספרי הרב: ספרי
אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם

U.S.A.
SHIRAH DISTRIBUTORS
Tel. 718-871-8652

4116 16th Avenue
Brooklyn, NY 11204
sales@shirahdist.com

בלבבי - השיעור בחג

ספות

רח' מעבר המיתלה
2 (כניסה א' קומה 6)
ירושלים

יום חמישי
ליל יח' תשרי
תשפ"ז